

Åpen møte om marint vern av Tysfjorden

Klima – og miljøavdelingen
Seniorrådgiver John Haugen

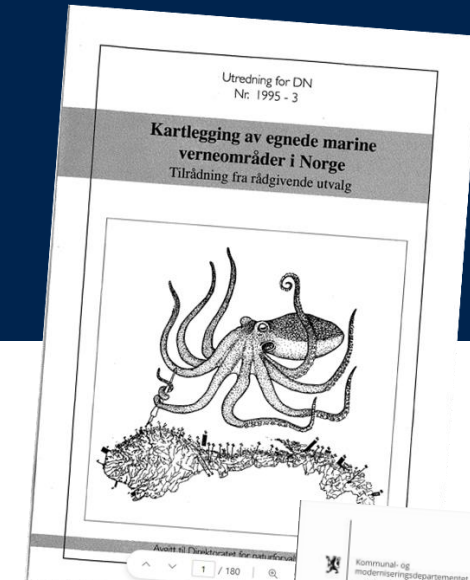
Statsforvalteren

Agenda for møte

1. Hvem, hva, hvorfor og hvordan
2. Planprosessen
3. Fremdrift av planarbeidet
4. Konsultasjonsplikt med samiske interesser

Hvem

Miljøverndepartementet

St. meld. nr. 68
(1980-81)

Vern av norsk natur

DET KONGELIGE MILJØVERNDEPARTEMENT

Utredning og utvalgte forslag til arbeid med
MARINE VERNEOMRÅDER I NORGE

St meld nr 43
(1998-99)

Vern og bruk i kystsona

Tilhøvet mellom verneinteresser og fiskerinæring

DET KONGELIGE UTEENKEDEPARTEMENT

St.meld. nr. 12
(2001-2002)

Rent og rikt hav

Tilråding fra Miljøverndepartementet av 15. mars 2002, godkjent i Stortinget 20. april 2002 (Bilagene Den norske D.)

DET KONGELIGE KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Meld. St. 29
(2020-2021)

Melding til Stortinget

Heilskapleg nasjonal plan for bevaring av viktige område for marin natur

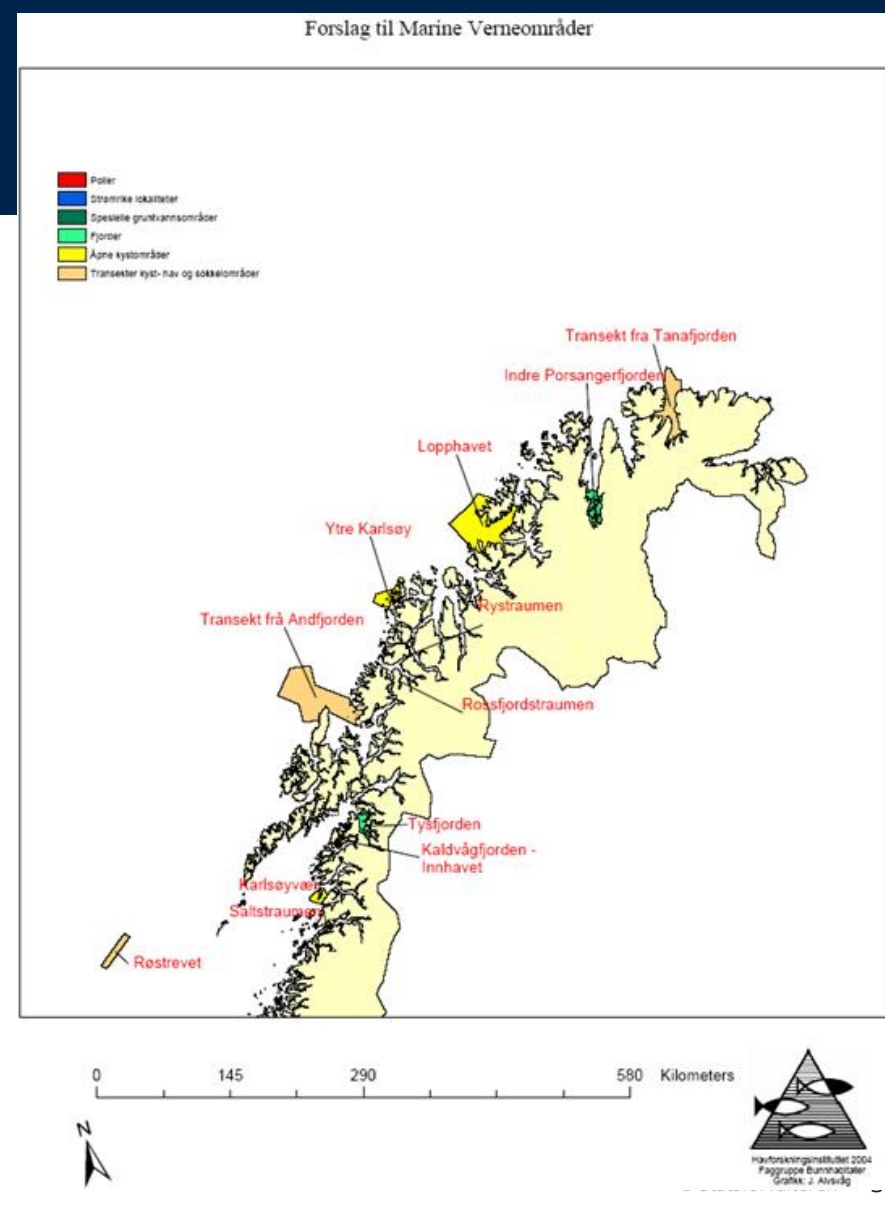
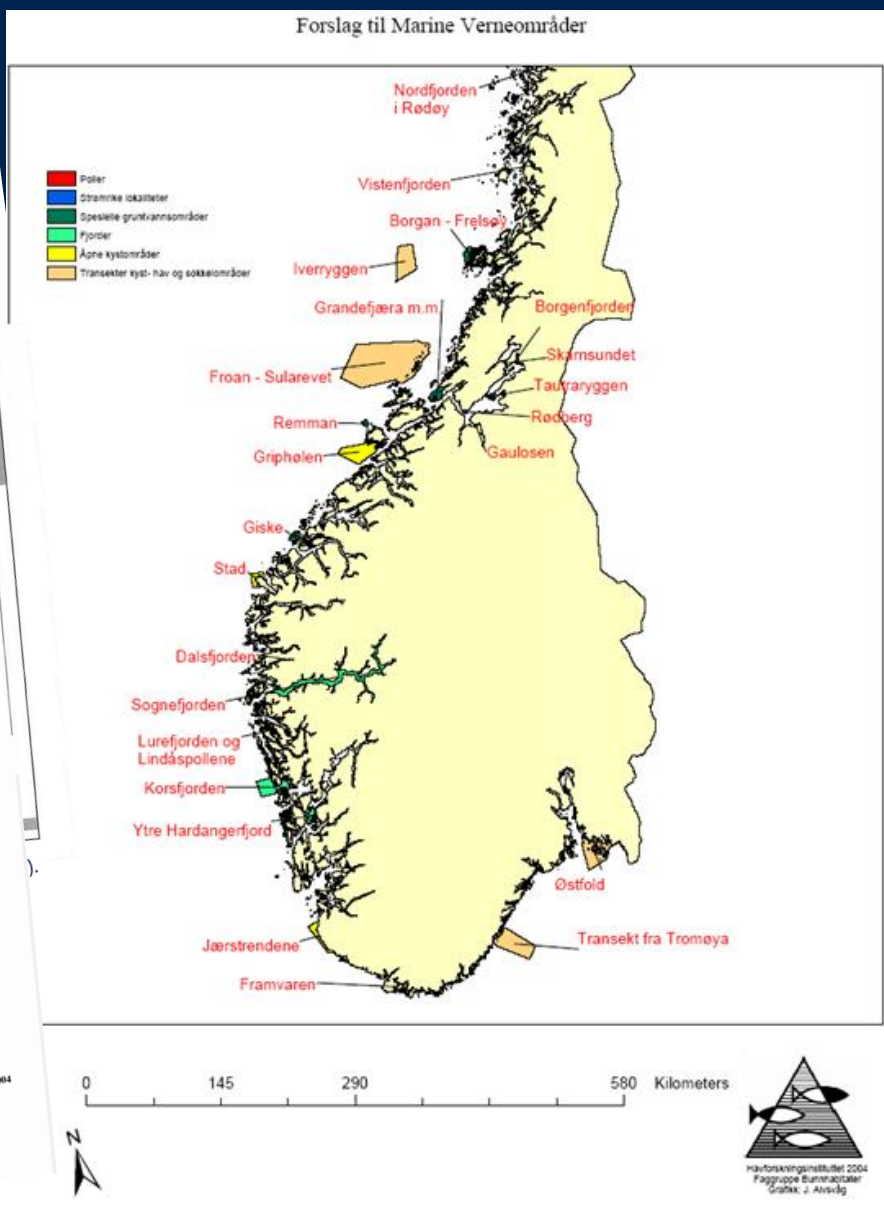
Utredning for DN
Nr. 1995 - 3

Kartlegging av egnede marine verneområder i Norge
Tilråding fra rådgivende utvalg

Råd til utforming av marin verneplan for marine beskyttede områder i Norge

Endelig tilråding med forslag til referanseområder

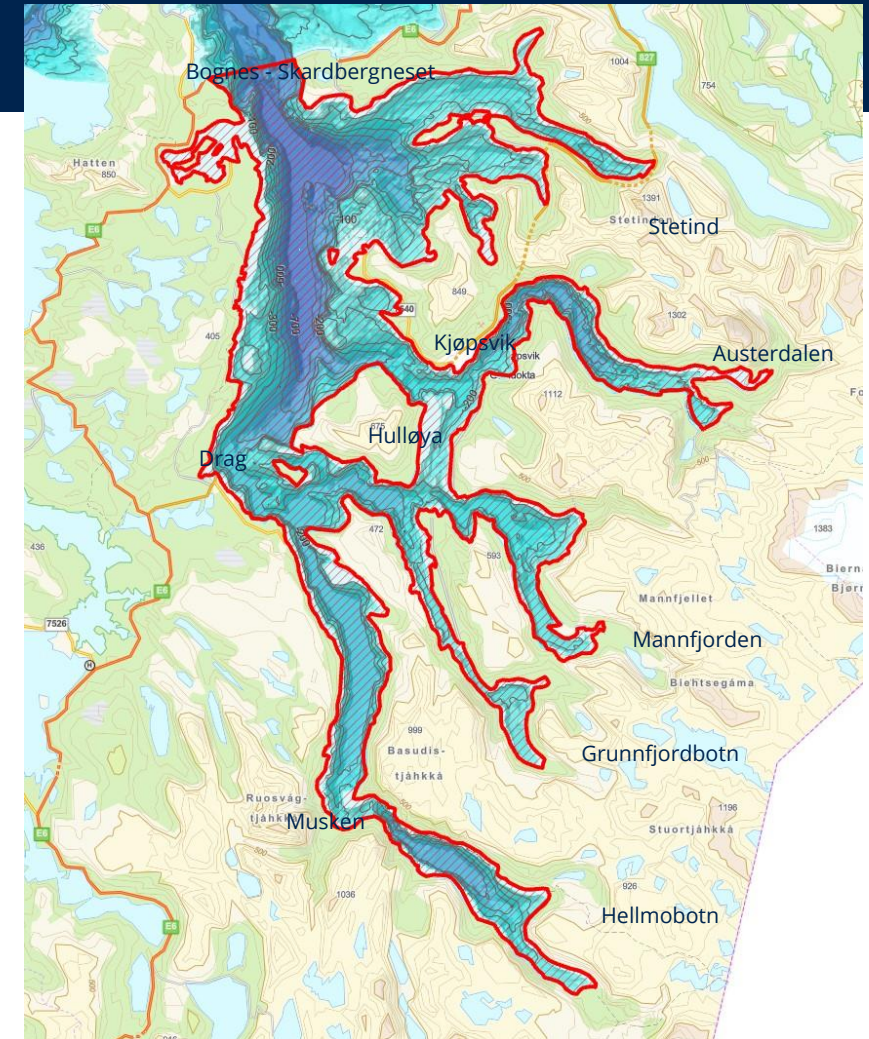
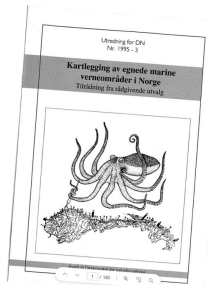
Rådgivende utvalg for marin verneplan 30. juni 2004

Hvorfor Tysfjorden

- særegne og/eller representative naturtypene i fjordene. Dette inkluderer bunnen og bunnlevende organismer,
- dyp på mer enn 700 m, bratte fjordskråninger med fjell og ur, grunne fjordarmer, poller og elvedelta.
- representativ for fjordmiljøer i indre Vestfjorden-området samtidig som den har sine særegenheter med bl.a. den nordligste forekomst av hummer som en egen genetisk distinkt hummerbestand.
- store spennvidden i naturtyper med bunn og bunnorganismer.

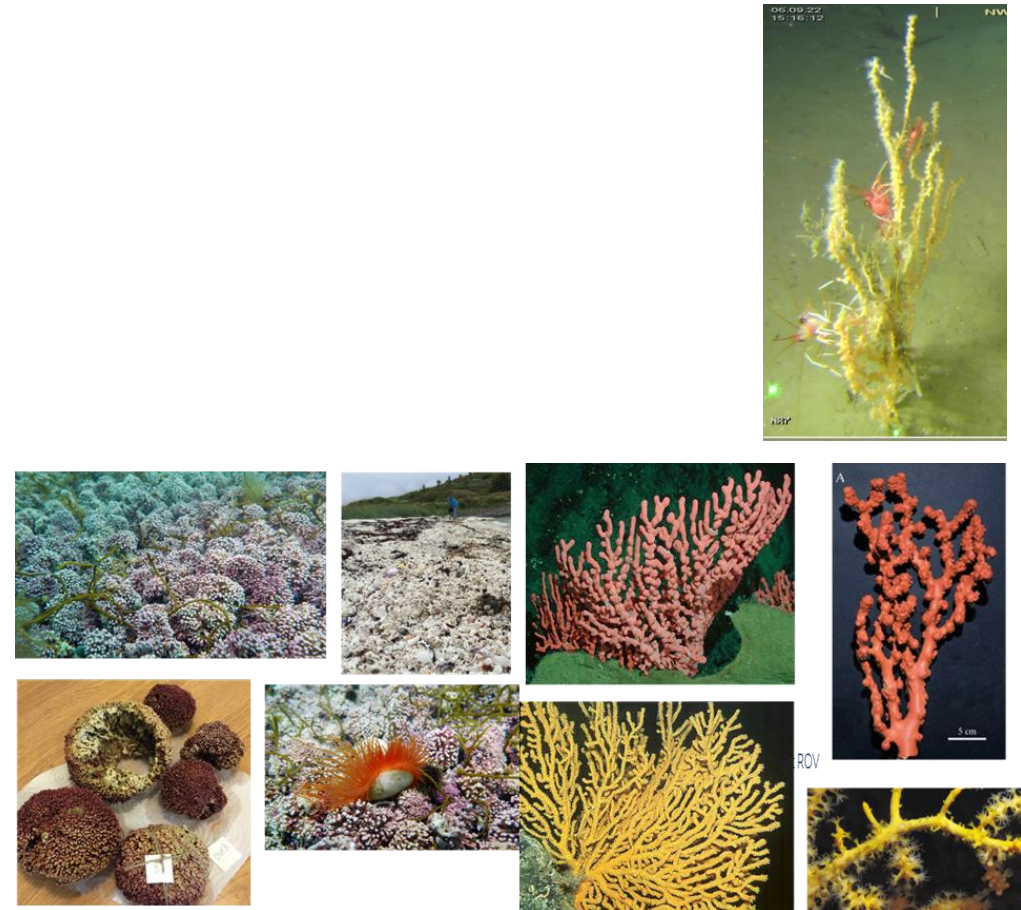
Depth
500
-
20
-
538.2
-
60
-
80
538.2 m
Alt

Bli med ned i Tysfjorden

Hva: Naturverdier

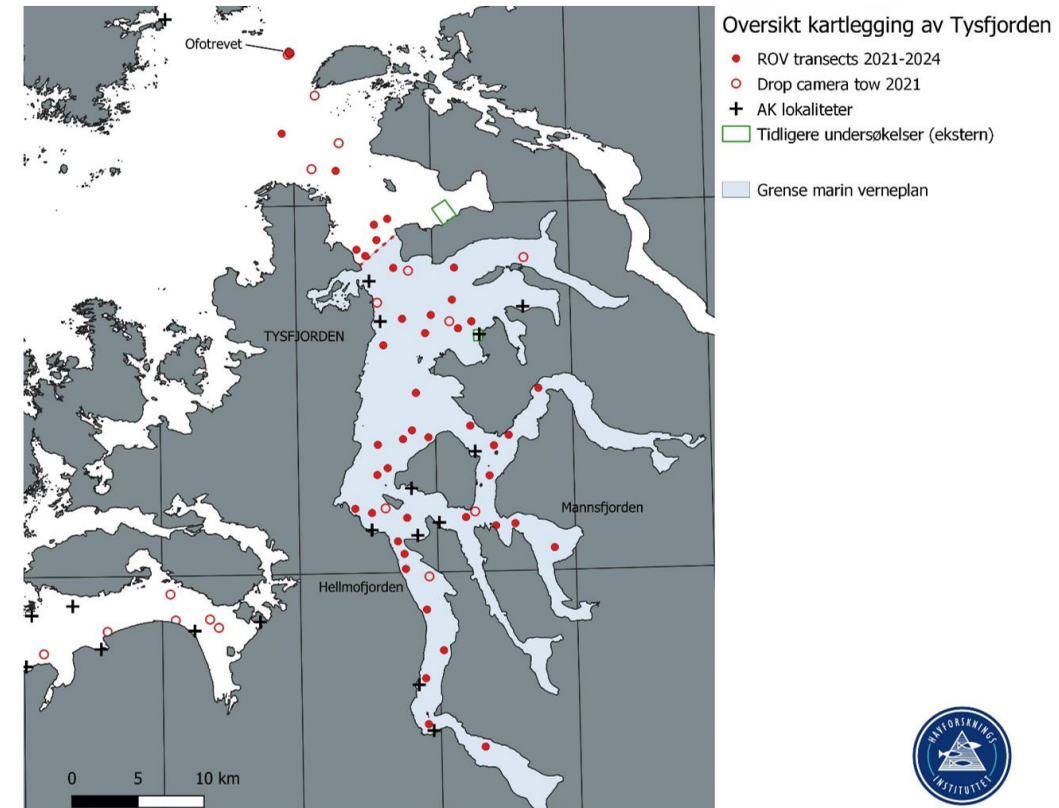
- Flere naturtyper på rødlista
 - hardbunnskorallskog,
 - svampeskog og
 - bambuskorallskog
 - svamp på bløtbunn og sjøfjærbunn.
- Koralldyr
 - *Lophelia pertusa* og andre hardbunnskoraller
 - Bambuskorall
 - Sjøfjær
 - Andre koralldyr
 - Svamp på hardbunn og blandet bunn
 - Svamp på bløtbunn
 - Andre sårbare arter

Metode

- 2021/2022
 - 25 video-transekter
 - dype områder i Ofotfjorden, Tysfjorden og Vestfjorden
- 2023/2024
 - 26 transekter
 - på dybder mellom 60 og 650 meter med ROV.
 - mangler detaljert informasjon fra dypere områder (>700 meter)
 - og fra noen sidearmer av fjorden.

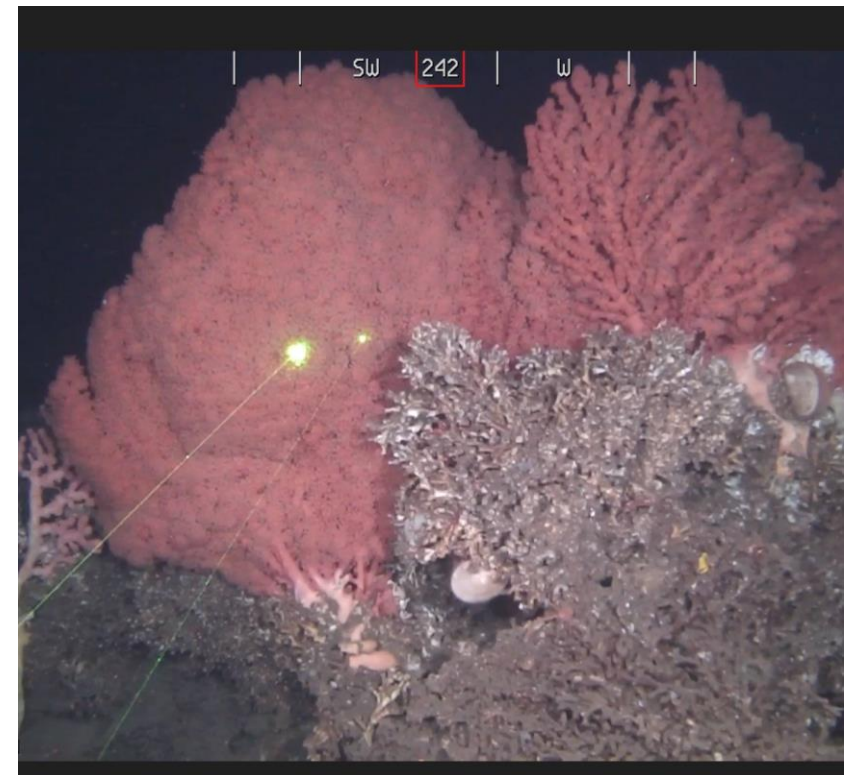
Figur 1. Kart over Tysfjorden som viser ROV transektene under Havforskningsinstituttets tokt til fjorden i 2021, 2022 og 2023/2024.

Hvordan

- Oppdrag Tysfjorden
 - ✓ Melde oppstart av planarbeid innen 31.12.2024
 - ✓ Lage utkast til KU-program
 - ✓ Høring av konsekvensutredning
 - ✓ Høring av planforslag

Lophelia lober og sjøtre - Havforskningsinstituttet ROV

Planprosess og medvirkning

Planprogram – melding om utredningsprogram

- Planprogram
 - Melding om konsekvensutredning
Tysfjorden er 314 km² – A-prioritet
- KU vedlegg I pkt 29
 - Verneområder større enn 250 km²

§ 17. Generelt om krav til innholdet

Forslagsstiller skal utarbeide en konsekvensutredning som skal ta utgangspunkt i krav til dokumentasjon som følger av dette kapitlet. Konsekvensutredningens innhold og omfang skal tilpasses den aktuelle planen eller tiltaket, og være relevant for de beslutninger som skal tas.

Konsekvensutredningen skal ta utgangspunkt i relevant og tilgjengelig informasjon. Hvis det mangler informasjon om viktige forhold, skal slik informasjon innhentes.

Utredninger og feltundersøkelser skal følge anerkjent metodikk og utføres av personer med relevant faglig kompetanse.

Innhold i utredningen

Konsekvensutredningen skal identifisere og beskrive de faktorer som kan bli påvirket og vurdere vesentlige virkninger for miljø og samfunn, herunder:

- naturmangfold, jf. naturmangfoldloven
- Økosystemtjenester
- nasjonalt og internasjonalt fastsatte miljømål
- kulturminner og kulturmiljø
- Friluftsliv
- Landskap
- forurensning (utslipp til luft, herunder klimagassutslipp, forurensning av vann og grunn, samt støy)
- vannmiljø, jf. vannforskriften
- jordressurser (jordvern) og viktige mineralressurser
- samisk natur- og kulturgrunnlag
- transportbehov, energiforbruk og energiløsninger beredskap og ulykkesrisiko
- virkninger som følge av klimaendringer, herunder risiko ved havnivåstigning, stormflo, flom og skred
- befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen
- tilgjengelighet for alle til uteområder og gang- og sykkelveinett
- barn og unges oppvekstvilkår
- Kriminalitetsforebygging
- arkitektonisk og estetisk utforming, uttrykk og kvalitet.

Beskrivelsen skal omfatte positive, negative, direkte, indirekte, midlertidige, varige, kortsiktige og langsiktige virkninger.

Naturmangfoldloven § 42 (kunngjøring av påtenkt verneforslag)

- Vernemyndigheten skal kunngjøre verneforslaget, med de viktigste følger det antas å få, i minst én avis som er alminnelig lest på stedet.
- Grunneiere og rettighetshavere skal så vidt mulig underrettes ved brev og gis en rimelig frist for å komme med merknader før forslag utformes.
- På et tidlig tidspunktsøkes samarbeid med offentlige myndigheter, organisasjoner mv. som har særlig interesse i tiltaket.
- Utarbeidelse av forskrift skal skje i et samarbeid med berørte sentrale myndigheter.

Naturmangfoldloven § 44 (tiltak ved igangsatt saksbehandling)

- Forvaltningsorgan kan uten videre avslå en søknad om tillatelse mv. til et tiltak i et område som inngår i verneforslaget.
- Tillatelse kan bare gis dersom tiltaket er uten nevneverdig betydning for forslaget. Når vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig kan Kongen likevel gi tillatelse til tiltaket.
- departementet kan for hele eller deler av det foreslåtte verneområdet fastsette meldeplikt for tiltak som ikke trenger tillatelse etter annen lov.
- offentlig myndighet kan ikke gi tilskudd til tiltak i et område som inngår i verneforslaget. Vernemyndigheten kan gjøre unntak fra dette dersom tiltaket er uten nevneverdig betydning eller er positivt for forslaget.
- Kongen kan bestemme at reglene i første til tredje ledd helt eller delvis skal anvendes også før et verneforslag er kunngjort, hvis sentrale offentlige myndigheter har satt i gang samlet planlegging for vern.
- Virkningene er begrenset til **fire år** etter at forslaget er kunngjort. Departementet kan forlenge virkningene med inntil to år.

Avgrensning mot land

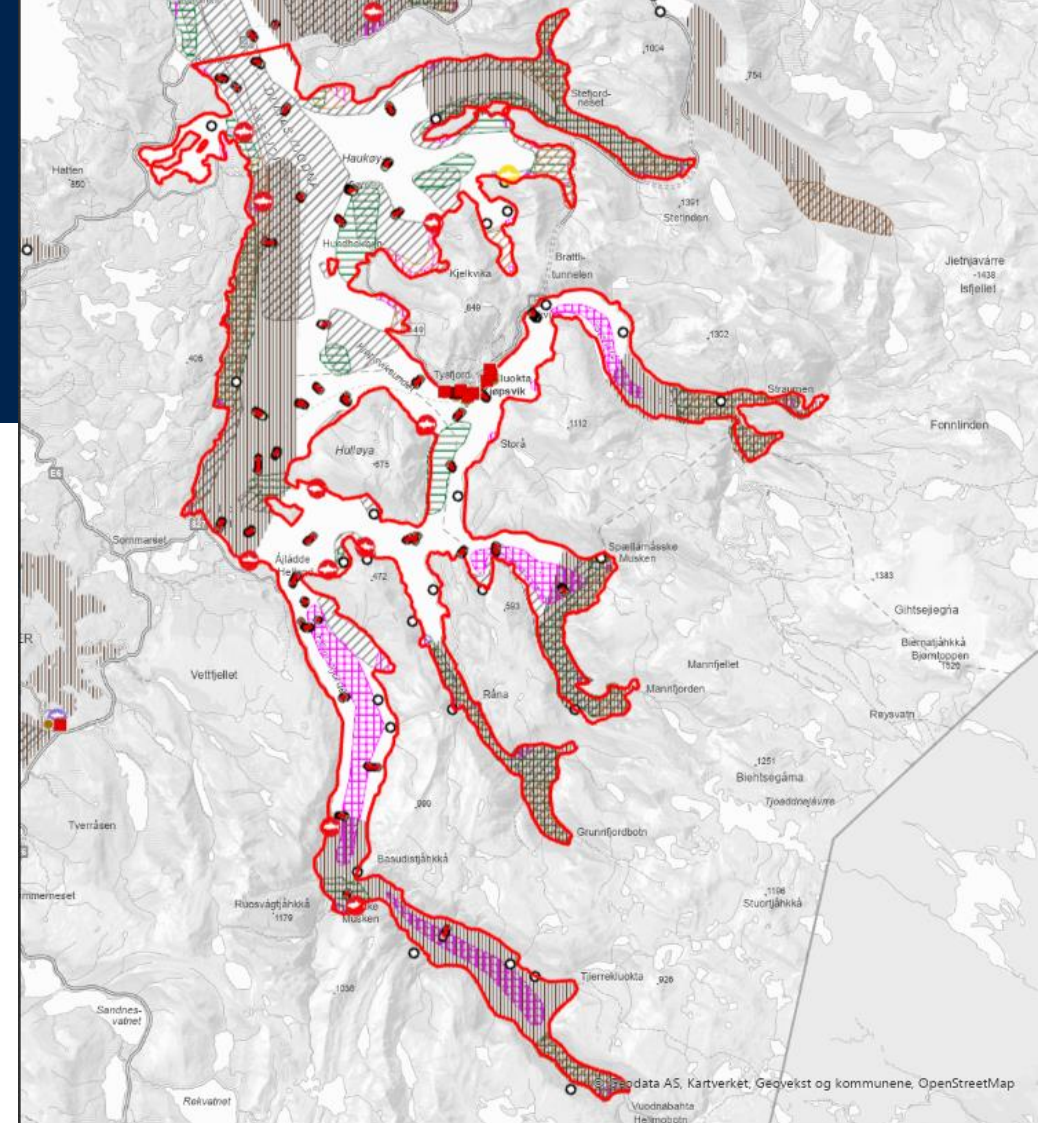
- Grensene legges utenfor privat grunn, ved marbakken eller ved 2 meters dyp der marbakke ikke finnes
- Havnene på Drag og ved Kjøpsvik vil bli lagt utenfor verneområdet
- Grensene vil ta hensyn til Heidelberg Materials AS i Kjøpsvik og The Quartz Corp AS på Drag sine virksomheter.

Aktiviteter i Tysfjorden

- Fiske
 - Næring
 - Fritid
 - Reketråling
- Ferdsel
- Oppdrett
 - Laks
 - Skjell
- Utfylling av areal
- Utslipp
- ...Med mer

Kart over utredningsområdet i Tysfjorden

ROV_2021_2022_a	ROV_2023_2024_a	<all other values>	Sartillateler	Bløtdyr, krepsdyr, piggjuder	oppvekt_beteomraade
VME.species	VME.species	Utredningsområdet	Settefisk laks, ørret, regnbuesmeret	Alger	rekrefelt_aktive_redskap
• <Null>	• <Null>	Akvakultur - Lokalteter	Stamfisk laks, ørret, regnbuesmeret	• Slette lokaliteter	fiskeplasser_aktive_re
• Yes	• NA	• Mattisk laks, ørret, regnbuesmeret	Slaktomeret	III gytefelt_torsk_nb	fiskeplasser_passive_re
• <all other values>	• Yes		Andre	gyteomraader	skjellforekomst

Samisk kulturutøvelse – Konsultasjonsplikt

Lov om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven), § 4-3. Plikt til å konsultere

- Arbeidsutvalg for marint vern i Nord–Norge
 - Etablert i 2009 etter konsultasjon mellom Sametinget og Miljødirektoratet (DN)
 - Hensikt å sikre samiske interesser gjennom verneplanarbeidet i Nord-Norge
 - 2 representanter fra Bivdi
- Sammensetning av arbeidsutvalg
 - SFNO, SFTF kontaktet sametinget i april 2024 om muligheten for mer lokal representasjon
 - Sametinget anser at det vil være hensiktsmessig og formålstjenlig med mer lokalt forankret arbeidsutvalg jf. brev fra 21.8.2024
 - Sametinget anmoder om konsultasjoner med Miljødirektoratet om mulig andre sammensetninger av arbeidsutvalget
 - Miljødirektoratet svarer at de ønsker konsultasjon og er i dialog med Sametinget

§ 4-1. Saker som er gjenstand for konsultasjoner

Lov om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven)

- gjelder for lovgivning, forskrifter og andre beslutninger eller tiltak som vil kunne påvirke samiske interesser direkte.
- gjelder ikke for saker av generell karakter som må antas å ville påvirke hele samfunnet på samme måte.
- I saker som er knyttet til naturgrunnlaget for samisk kultur,
- gjelder for tiltak og beslutninger som planlegges iverksatt i tradisjonelle samiske områder, eller som kan få virkning på samisk materiell kulturutøvelse i tradisjonelle samiske områder.

§ 4-2. Rett til å bli konsultert

- I saker nevnt i § 4-1, har Sametinget og andre representanter for berørte samiske interesser rett til å bli konsultert.

Diskusjon

- Hva bør vi vite om fjorden?
- Hva er viktig fremtidig bruk av Tysfjorden?
- Hvordan bør medvirkningen foregå?

www.statsforvalteren.no/Nordland/tysfjorden
www.naturbase.no